

שאלות ועובדות למקרה התלבטות

"האם לעשות/ להימנע" בפעילות בשירותי רשת

1. האם המהלך אינו עומד בסתירה עם סעיף/ים מחוקי המדינה (כבוד האדם, זכות יוצרים)?

הסבר: חוקי המדינה עומדים מעל כל שיקול שנוגד את החוק. חוק כבוד האדם וחירותו מבטיח אי-פגיעה בכבוד ובפרטיות האדם באשר הוא ללא הבדל גיל, מין, לאום, דת וכיוצא באלה. חוק זכות היוצרים מגן על היותר משימוש ביצירה שלו ללא התר. לשם הבהרות ושאלות ותשובות בנושא ראו "דף עזר למורה היוצר - עקרונות שמירת זכות יוצרים וזכויות הפרט בשימוש בסביבת למידה מקוונת"

2. האם המהלך אינו עומד בסתירה לתנאי השירות של הרשת/ הכלי

הסבר: תנאי שירות של כל שירות, גם אם הוא ניתן בחינם ברשת הנו חוזה משפטי לכל דבר ועניין בין המשתמש לבין ספק השירות. הפרה שלו יכולה להסתיים בניתוק המשתמש, ו/או תביעה לבית המשפט בארץ בו נעשתה ההפרה (במקרה שלנו בישראל, ללא קשר מי בעל השירות). אין, ולא יעלה על הדעת הפרה של תנאי השירות, ודאי לא כבית ספר, כמחוז או כמשרד החינוך! לכן יש לשים לב:

- עצם ההרשמה/ השימוש של המשתמש בשירות הנו "חתימת החוזה", בזאת הסכמתם לקבל עליכם את כל תנאי השירות הכתובים, בין אם סימנתם "מסכים" או בין אם לא
- גיל המשתמשים בפייסבוק, ג'מייל, מגילאי 13 ומעלה. במילים אחרות, בית ספר לא יוזם כל פעילות בה מעורבים תלמידים מבית ספר יסודי בשירותים הנ"ל!
- תלמידים מתחת לגיל 13 (יסודי) – עליהם לעבוד עם כלים המיועדים לגילאים אלו.
- שירותי ווטסאפ WhatsApp - מותרים על פי תנאי השירות שלהם מגיל 16 (כתה י' ומעלה) בלבד! לכן אין להשתמש בשירות זה כמעריך הודעות לכל צורך חינוכי ואחר לתלמידים מתחת לגיל זה.
- מספר פרופילים למשתמש אחד. לפחות בפייסבוק, תנאי השירות אינם מתירים שימוש במספר פרופילים! לשם הבטחת אינטראקציה/ פרסום מידע בהקשר החינוכי בלבד, המורה והתלמידים ישנו את תנאי הפרטיות בהתאם.
- שירותי רשת לגילאים צעירים יותר מגיל 13: שירותי גוגל אפס ייעודיים לחינוך, ועוד רשתות ייעודיות המיועדים מראש גם לתלמידי יסודי.

3. האם השירות ברשת הנו באישור משרד החינוך?

הסבר: על כל שירותי הוראה למידה מטעם בית הספר או מטעם יוזמות חינוכיות ארציות/ מחוזיות אחרות בהם מעורבים תלמידים – להיות מאושרים מראש על ידי משרד החינוך. לשם כך יש להתעדכן בנושא באמצעות הפיקוח המחוזי.

4. האם הפעילות אינה עומדת בסתירה עם נהלי המשרד – חוזרי מנכ"ל?

הסבר: יש להכיר את חוזרי המנכ"ל הרלוונטיים כמו:

- ❖ חוזר מנכ"ל 2011 - [אתיקה ומוגנות ברשת האינטרנט](#)
- ❖ חוזר מנכ"ל 2012 - שילוב ציוד תקשורת והתקני קצה בבתי הספר - [השלכות בריאותיות ובטיחותיות](#)
- ❖ עדכון חוזר מנכ"ל 2011 – "אתיקה ומוגנות ברשת" - [שימוש ברשתות חברתיות ובקהילות שיתופיות ברשת במערכת החינוך, 2013.](#)
- ❖ [הבהרה לחוזר מנכ"ל](#) (אוקטובר 2013) שימוש ברשתות חברתיות ובקהילות שיתופיות ברשת במערכת החינוך

לשם כך יש להתעדכן בנושא באמצעות הפיקוח ו/או ההדרכה בעניין.

5. סוגיית "חברות" בפייסבוק בכל פעילות מטעם בית הספר/ מחוז או משרד

- [על פי חוזר מנכ"ל 2011, וההבהרות בנדון 10/2013](#), המורה איננו "חבר" של התלמיד – לאור שינוי תנאי הפרטיות האפשריים, סוגיה זו פחות רלוונטית במובן הפורמלי, אלא החינוכי! המורה הוא מורה, לא "חבר" ולא שותף לחיים הפרטיים של התלמיד ולהפך!
- לשם כך יתאימו המורה והתלמידים את תנאי הפרטיות כך שלא תהיה אינטראקציה/ פרסום מידע אלא בהקשר החינוכי בלבד.
- הלמידה נעשית בקבוצות סגורות **בניהול ואחריות המורה**, אליהן מוזמנים התלמידים וכל ההתנהלות והאינטראקציה נעשית בגבולות קבוצות אלה.
- יש לשמור על מודעות מתמדת על מקצועיות ומעמד המורה כמורה, סגנון אינטראקציה מוסכם בהתנהלות החינוכית ברשת.

6. האם הפעילות/ השירות אינו עומד בסתירה למצפון המקצועי שלך כמורה, ו/או למצפון

האישי ולתפיסת העולם שלך?

הסבר: בכל פעילות ו/או שימוש בשירות יש להפעיל גם עקרון שכל ישר, מצפון מקצועי חינוכי הולם ולב נקי. גם אם הפעילות/ השירות אינו עומד בסתירה לחוק, לתקנות וכד', יש להפעיל שיקול מקצועי ואישי בהקשר הנוגעים בדבר, כולל השלכות שליליות אפשריות.

7. האם בית ספר רשאי להעלות תמונות תלמידי בית הספר לאתר הבית ספרי ו/או לרשתות החברתיות ?

- על פי חוזר מנכ"ל בנושא שמירה על הפרטיות באתרי האינטרנט הבית-ספריים (2003), יש לבקש את רשותה הורים לפרסום תמונות בהם מופיעים פני ילדיהם. לשם כך על בית הספר להפיץ בקרב ההורים בתחילת כל שנה טופס אישור פרסום ילדיהם באתר. בטופס יודגש כי לא ייחשפו באתר בית הספר כתובות מגורים של תלמידים, מספרי טלפון או מידע רגיש על תלמידים הנוגע לצנעת אישיותם ולמצבם הכלכלי או ציונים והערכות לימודיות. כמו כן יוסבר להורים, כי יוכלו לבקש בכל עת להסיר ולהפסיק את השתתפות ילדם באתר האינטרנט, ובקשתם תכובד לאלתר.
- באם בית הספר מעוניין לפרסם תמונות/ סרטונים גם באתרים אחרים, כגון יוטיוב, פייסבוק או כל פרסום ציבורי אחר ברשת, **עליו לציין זאת בטופס אישור הורים**. גם במקרים אלו יש להקפיד על פרטיות התלמידים בהתאם להנחייה בחוזר מנכ"ל ולאפשר להורים דיאלוג עם הגורמים בבית הספר באשר להיתר הפרסום.
- באם ההורים לא חתמו על טופס אישור פרסום ילדיהם באתר הבית ספרי ו/או בכל אתר שיתופי אחר, אין להסיק מכך כי הם מאשרים הפרסום. אישור ההורים לפרסום הוא רק אם חתמו על טופס האישור.

במידה ולא קבלת תשובה מספקת, לאחר הפעלת שיקול דעת ולמידת העובדות על פי ההגדים/ שאלות הנ"ל, ניתן תמיד לפנות לפיקוח / להדרכה בתחום.